

TÖRTÉNELMI SZEMLE

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TÖRTÉNETTUDOMÁNYI INTÉZETÉNEK ÉRTESÍTŐJE

Szerkesztik
az Intézet Igazgatóságának megbízásából

H. BALÁZS ÉVA és LACKÓ MIKLÓS

Szerkesztőség: Budapest, V., Belgrád rakpart 5. — Telefon: 180—910.

Megjelenik negyedévenként. — Előfizetési díj egy évre ~~600~~— Ft.

TARTALOMJEGYZÉK

TANULMÁNYOK, KÖZLEMÉNYEK

<i>Barta István</i> : Balásházy János pályafordulása	3
<i>Varga János</i> : A bihari nemesség hitelviszonyai a polgári forradalom előtt	21
<i>Vörös Antal</i> : Táncsics Mihály kiadatlan cikke a sajtószabadságról és a cenzuráról	55
✓ <i>Niederhauser Emil</i> : A jobbágyfelszabadítás és a nemzetiségi kérdés Kelet-Európában	76
✓ <i>Sándor Vilmos</i> : Magyarország függőségének jellege a dualizmus korában	91
<i>Georges Bourgin</i> : Francia—német egyezkedés (1871)	114
<i>M. Kondor Viktória</i> : Megjegyzések Jókai Mór politikai szerepéhez a kiegyezést követő években	125
<i>Puskás Julianna</i> : Adatok a hadigazdálkodás kialakulásához és rendszeréhez Magyarországon az első világháború idején	136
<i>Duczynska Ilona</i> feljegyzései az 1918-as januári sztrájk előzményeiről (Közli: <i>Tömöry Márta</i>)	154
<i>L. Nagy Zsuzsa</i> : A Tanácsköztársaság dunántúli előzményeiről (1919 január — március)	174
<i>Zsigmond László</i> : Két dátum. Magyarország hadüzenetének (1941. június 27.) és németek által való megszállásának (1944. március 19.) előzményeihez	192
<i>Heckenast Gusztáv</i> : Adatok Bottyán János életéhez (1676—1682)	215
<i>Benda Kálmán</i> : Újabb adatok a magyar jakobinusok történetéhez	218
<i>M. Somlyai Magda</i> : Iratok a tiszántúli szegényparasztság földosztó törekvéseiről 1945-ben	221

SZEMLE

- Benczédi László*: Vita R. Várkonyi Ágnes „Thaly Kálmán” c. tanulmányáról..... 235
Beresford, M. W.—*J. K. S. St. Joseph*: Medieval England. An Aerial Survey (Ism.: *Gunst Péter*) 466
Florovskij, A. V.: Česko-ruské obchodní styky v minulosti. X—XVIII. století (Ism.: *Niederhauser Emil*) 466
Heckenast Gusztáv: Az új magyar irodalomtörténetről 260

Kamińska, J.—*A. Nahlík*: Włókiennictwo Gdańskie X—XIII. w. (Ism.: *Endrei Walter*) 468

Klepl, Jan: Pro záchranu technických památek (Ism.: *Niederhauser Emil*) 465

Nahlík, A. lásd J. Kamińska

St. Joseph, J. K. S. lásd M. W. Beresford

Szabad György: A társadalmi szerkezet átalakulásának kérdései az abszolutizmus korában 252

Szabolcs Ottó: Az új középiskolai történelmi tankönyvekről 262

HÍREK 267

Sborník Národního Technického Musea I—II. (Ism.: *Niederhauser Emil*) 461

Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky I—III. (Ism.: *Niederhauser Emil*) 462

Вопросы Истории естествознания и техники. Москва 1—5. 1956—57. (Ism.: *Bartha Antal*) 458

HATÁRAINKON TÚL

Sándor Vilmos: Nagyipari fejlődés Magyarországon 1867—1900. Ism.: *J. Purš*
Československý Časopis Historický 1957. IV. sz. 761—766. o. 276

A Német Demokratikus Köztársaság levéltárainak magyar vonatkozású anyagai.
Gonda Imre—Ránki György 274

A Román Történettudományi Intézet 1958. évi munkaterve. *Csatári Dániel* 272

A Voproszi Isztorii a németországi reformáció és a parasztháború jellegéről, illetve az első polgári forradalom kérdéséről. *Mayer Mária* 270

Külföldi vendégeink 276

KÜLFÖLDI TÖRTÉNETI FOLYÓIRATOK REPERTÓRIUMA 276, 470

A Történelmi Szemle

első füzetével új magyar történettudományi folyóirat indul. Folyóiratunk a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete Értesítőjének folytatása. Megjelentetését a marxista eszmeiség fejlesztésének, a marxista—leninista történettudomány szélesebb körökben való terjesztésének szüksége vetette fel.

A Történelmi Szemle a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének folyóirata. Negyedévenként beszámol az Intézetben folyó kutatások eredményeiről, a történészek körében lezajló világnézeti és szakmai vitákról, a baráti országok rokon-intézményeinek s a külföldi marxista és haladó történészek tevékenységéről. Fokozatosan eleget igyekszik tenni annak a régi igénynek, hogy szorosabb kapcsolatot teremtsen a rokontudományokkal. Folyóiratunk szerkesztését, mint a Történettudományi Intézet egész munkáját, az MSzMP Művelődéspolitikai Irányelvei szabják meg. Ennek szellemében különös gondot kíván fordítani új- és legújabbkori történetünk kérdéseire; tanulmányaival, forrás-közleményeivel, módszertani cikkeivel, az évente megjelenő technika-történeti számával az egyetemi és középiskolai történelem-oktatást is segíteni akarja.

Hiszük, hogy a Történelmi Szemle — a magyar történettudomány központi folyóirata, a Századok mellett — e célkitűzések valóra váltását eredményesen fogja szolgálni.

A Magyar Tudományos Akadémia
Történettudományi Intézete